

Wpływ koronawirusa na realizację projektów unijnych

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Wpływ koronawirusa na realizację projektów unijnych – siła wyższa czy normalne ryzyko przedsiębiorcy?

Epidemia koronawirusa w Polsce ma swój bezpośredni i negatywny wpływ na gospodarkę. Przedsiębiorcy z różnych sektorów już odczuwają albo lada moment wkrótce zaczną odczuwać negatywne skutki koronawirusa dla prowadzonej działalności gospodarczej.

Działania administracji rządowej, ale też innych przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku pokazują, że koronawirus może okazać się szczególnie groźny dla realizacji tzw. projektów miękkich – finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego polegających m.in. na organizacji spotkań czy konferencji.

Również projekty inwestycyjne czy badawcze odczują skutki koronawirusa, co najmniej w postaci wstrzymania lub opóźnienia dostaw produktów lub usług ze strony kontrahentów, a w najgorszych przypadkach wstrzymania działalności danego zakładu.

Niewątpliwie koronawirus odbije się zatem co najmniej na terminowości realizowanych projektów unijnych, a w niektórych przypadkach może nawet uniemożliwić ich zakończenie.

Konsekwencje dla przedsiębiorców – czy trzeba będzie zwracać środki unijne?

- **[Nieosiągnięcie wskaźników]** Projekty unijne obejmują osiągnięcie różnych wskaźników np. zatrudnienie określonej ilości osób, uzyskanie określonej wartości przychodów, stworzenie nowego produktu lub usługi – brak osiągnięcia tych wskaźników może powodować nałożenie na beneficjenta obowiązku zwrotu już wypłaconych środków z odsetkami.
- **[Trudności w realizacji przetargów]** Kontrahenci beneficjentów mogą być też mniej skłonni do udziału w postępowaniach przetargowych ogłaszanych w projektach, albo mogą mieć trudności w dochowaniu zobowiązań wynikających z już zawartych umów;
- **[Spadek zainteresowania produktami lub usługami projektu]** Popyt na produkty lub usługi będące rezultatem projektu może być dużo niższy niż zakładany pierwotnie we wniosku.
- **[Zamknięcie lub wstrzymanie działalności zakładu]** W najdotkliwszych przypadkach zamknięcie zakładu beneficjenta może wstrzymać lub zahamować prowadzoną działalność projektową

Biorąc pod uwagę, że beneficjenci przez wiele instytucji obarczani są daleko idącą odpowiedzialnością za niezrealizowanie projektu - na czele z obowiązkiem zwrotu już wypłaconych środków z odsetkami od dnia ich przekazania powstaje pytanie - powstaje pytanie czy i jaki wpływ te okoliczności związane z epidemią koronawirusa będą miały na realizację umów o dofinansowanie?

Siła wyższa w umowach o dofinansowanie

Umowy o dofinansowanie zawierane z beneficjentami przewidują postanowienia odnoszące się do siły wyższej, która może w określonych okolicznościach usprawiedliwiać nieosiągnięcie przez beneficjentów określonych wskaźników i celów umowy.

Siła wyższa w umowach o dofinansowanie jest rozumiana, jako

- *zdarzenie lub połączenie zdarzeń*
- *obiektywnie niezależnych od beneficjenta,*
- *które zasadniczo i istotnie utrudniają wykonywanie części lub całości zobowiązań wynikających z umowy,*
- *beneficjent nie mógł przewidzieć i którym nie mógł zapobiec ani ich przewyżyć i im przeciwdziałać poprzez działanie z należytą starannością ogólnie przewidzianą dla cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych.*

W orzecznictwie sądów wskazuje się dodatkowo, że nawet okoliczności, które nie stanowiły siły wyższej, ale pozostają niezależne od beneficjenta i którym nie mógł on – pomimo dochowania najwyższej staranności – zapobiec – zwalniają go z odpowiedzialności za zwrot środków (np. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2015 r. I CSK 878/14 czy Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r. II CSK 241/12)

* * *

Koronawirus i jego skutki mogą być potraktowane jako siła wyższa w przypadku realizacji niektórych projektów unijnych, należy jednak pamiętać, że analiza wpływu koronawirusa na trudności w realizacji projektu powinna być dokonywana indywidualnie, z uwzględnieniem okoliczności specyficznych dla danego przypadku.

Należy także pamiętać, że beneficjent powinien dochować należytej staranności przeciwdziałając skutkom koronawirusa – dopiero wówczas będzie on mógł podnosić, że nie odpowiada za trudności w realizacji projektu.

W razie wątpliwości zachęcamy do kontaktu.

Krzysztof Brysiewicz

radca prawny

Brysiewicz i Wspólnicy sp.k.

Tel. +48 604 642 929

E-mail: krzysztof.brysiewicz@biw.legal